

Osaamisen arvioinnin käytänteet ja ohjeet

Opintokeskus Sivis 2025

Osaamisen arvioinnin yleiset käytänteet

Osaamisen arviointi Siviksessä

Osaamisen arvioinnilla tarkoitetaan Siviksessä kouluttajan suorittamaa arviointia, jonka perusteella koulutuksen osaamistavoitteiden voidaan nähdä täyttyneen. Arviointi määritellään koulutuksen suunnitelmassa tai opintopisteytetyissä koulutusmalleissa arvioinnin kuvauksessa ja arviointikriteereissä. Arviointia toteutetaan erityisesti opintopisteytetyissä Koski-kelpoisissa koulutuksissa, joissa sen toteuttaminen on pakollista.

Osaamisen arvioinnissa tarkastellaan koulutuksessa välittömästi syntyvää osaamista, jonka arvioitsija toteaa. Kyseessä ei ole koulutuksen toteutuksen onnistumisen arviointi tai sen selvittäminen, mitä osallistuja on kokenut oppivansa tai miten hän kokee koulutuksen osaamistavoitteiden täyttyneen.

Siviksessä osaamisen arviointi toteutetaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Koulutuksesta saa hyväksytyyn suoritusmerkinnän, kun koulutuksen suunnitelmassa tai opintopisteytetyissä koulutuksen arvioinnin kuvauksessa mainitut asiat täyttyvät ja arviointikriteerit on hyväksytysti suoritettu. Hylättyä suoritusta ei merkitä erikseen.

Osaamisperusteinen koulutus

Opintokeskus Siviksen koulutukset ovat osaamisperusteisesti suunniteltuja. Osaamisperusteisissa koulutuksissa kuvataan selvästi ja konkreettisesti, mitä opiskelijoiden tulee osata koulutuksen jälkeen. Näiden osaamistavoitteiden pohjalta määritellään konkreettiset arviointikriteerit, joiden avulla osaamisen syntyminen voidaan todeta.

Osaamisen arviointi ja Siviksen laatukriteerit

Siviksen koulutuksen laatukriteereissä määritellään näkökulmat, jotka määrittävät laadukkaassa koulutuksessa toteutuvaa osaamisen arviointia. Laatukriteereissä osaamisen arviointia on kuvattu seuraavasti:

- Arviointikäytänteet, arviointikriteerit sekä osaamisen osoittamisen tavat sanoitetaan ja tehdään näkyviksi kouluttajille ja oppijoille jo koulutuksen alussa.

- Koulutuksen aikana arvioidaan oppijoiden oppimista ja osaamisen kehittymistä. Opiskelijoiden oppimista ohjataan ja arvioidaan koko koulutuksen ajan kohti osaamistavoitteiden saavuttamista.
- Yksilölliset ohjaustarpeet tunnustetaan ja ohjausta ja arviointia annetaan riittävästi.
- Koulutuksessa käytetään monipuolisia arvioinnin tapoja ja ne yhdistetään koulutuksen muihin oppimis- ja opetustekoihin, kuten opetusmenetelmiin ja oppimistehtäviin.
- Arviointi toteutetaan monipuolisesti ja se dokumentoidaan huolella.
- Kouluttajan toteuttaman arvioinnin lisäksi hyödynnetään myös vertais- ja itsearviointia.
- Osaamisen arviointi on luotettavaa, oikea-aikaista ja motivoivaa.

Koulutuksen arvioija

Koulutuksen arvioijana voivat olla Siviksen tai kanssajärjestäjien organisaatioiden toimijat, joilla on osaamista koulutuksen sisällöstä. Arvioijan tulee perehtyä koulutuksen suunnitelmaan, osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin sekä noudattaa niitä. Arvioija ei voi muuttaa kriteerejä koulutuksen aikana.

Arvioinnin tulee olla avointa, joten koulutuksen tavoitteista ja arvioinnin kriteereistä kerrotaan koulutuksen alkaessa. Näin osallistuja tietää, mitä häneltä odotetaan, ja toisaalta arvioija pystyy perustelemaan toteuttamansa arvioinnin. Arvioijan tulee toteuttaa arviointia oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti keskittäen huomio ainoastaan arvioinnin kriteereissä esitettyihin asioihin, ei arvioinnin ulkopuolisiin tekijöihin.

Arvioinnista tiedottaminen

Sivis oppilaitoksena viestii osallistujille jo ennen koulutuksen alkua siitä, mitä suoritustietojen vieminen Koski-rekisteriin tarkoittaa ja miten suostumuksen tiedonsiirtoon voi antaa.

Arvioinnin dokumentointi

Arviointitietojen vienti Koski-tietovarantoon edellyttää, että osaaminen on arvioitu osaamisperustekuvauksen arviointikriteerien mukaisesti hyväksytysti. Oppilaitos vastaa siitä, että hyväksytyt suoritukset viedään Koski-tietovarantoon suostumuksen antaneiden opiskelijoiden osalta.

Arvioinnin dokumentoinnilla varmistetaan, että tehtyyn arviointiin voidaan tarvittaessa palata jälkikäteen esimerkiksi opiskelijan pyynnöstä. Arvioinnista syntyviä asiakirjoja voivat olla esimerkiksi arvioijan tekemät kirjalliset arvioinnit tai opiskelijan kirjallinen itsearviointi. Asiakirjat voivat olla myös digitaalisessa muodossa. (Opas osaamisperusteiseen arviointiin vapaassa sivistystyössä)

Arviointiin liittyviä tiedostoja säilytetään kahden kuukauden ajan arviointimerkinnän antamispäivästä lähtien.

Arvioinnin tarkistaminen ja oikaisu

Koulutuksen osallistujalle tulee kertoa viimeistään koulutuksen alkaessa koulutuksen osaamistavoitteista ja arviointikriteereistä, jotta osallistuja tietää, mitä hyväksytyn suoritusmerkinnän saaminen häneltä edellyttää. Mikäli osallistujan suoritusta ei voida hyväksyä, kouluttaja kertoo perustelut opiskelijalle. Tässä vaiheessa voidaan myös kertoa, millä tavoin suoritusta on mahdollista täydentää, jotta hyväksytyn suorituksen kriteerit täyttyvät.

Mikäli osallistuja on tyytymätön saamansa päätöksen perusteluihin, hän voi olla yhteydessä Opintokeskus Siviksen rehtoriin ja pyytää päätöksen tarkastelua uudelleen. Opiskelija voi pyytää rehtorilta arvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, edelleen aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

